

S.Andreas – 23ste zondag door het jaar - 6 september 2020

Corrigeren uit liefde

Inleiding.

Soms zou ik tegen iemand willen zeggen: “Je bent volgens mij niet goed bezig.” Maar dan doe ik het toch niet, omdat ik bang ben dat het verkeerd valt. Soms doe ik het wel, maar doe ik liefdeloos, bazig, dan valt het verkeerd. Daar gaat het vandaag in de lezingen over: Je moet het wel doen, maar zorg dan dat het gebeurt uit liefde, want alleen dan valt het goed en zal hij/zij er iets mee doen.

Preek.

Onder de apartheid in Zuid Afrika zijn er veel zwarte mensen gevangen gezet of vermoord door politie/leger. Dat moest rechtgezet worden, toen de apartheid voorbij was en Nelson Mandela president werd in 1994. Er kwam een Truth & Reconciliation Commission. De waarheid over de moorden moest boven tafel komen; wie was verantwoordelijk voor welke moord, en wat was er gebeurd? Bisschop Tutu werd voorzitter van de commissie. De manier waarop hij dat aangepakt heeft, was bewonderenswaardig. 'Gerechtigheid moet geschieden, uiteraard', zei hij, 'maar wat willen wij? zijn wij alleen uit op wraak en straf voor de daders? of willen wij ook hen de kans bieden om weer verder te kunnen met hun leven? Want (zo redeneerde hij), doen wij dit niet, dan heeft hij geen leven; zijn geweten zal hem blijven achtervolgen tot aan zijn dood. Maar wie kan/moet dat woord van vergeving uitspreken? Alléén de nabestaanden, kunnen dat; alléén zij kunnen de dader in de ogen zien, hem vergeven, en zo de kans geven om het leven weer op te pakken. 'Zó gaan we het dus organiseren', zei Tutu. Voor wie het zich nog kan herinneren, er zijn prachtige momenten geweest in de rechtszaal. Van daders die bekenden dat zij de man vermoord hadden van de weduwe, die voor hem zat en die een woord van vergeving sprak; er vloeiden tranen, en er volgde verzoening. Zowel slachtoffers als daders konden weer verder met hun leven.

Dit voorbeeld van Zuid Afrika raakt mij, omdat het de kern raakt van

de lezingen vandaag. Een terechtwijzing, als die nodig is, moet gebeuren maar laat het zo zijn dat het effect heeft.

God heeft een uitzinnige liefde voor mensen; Hij wil dat mensen in liefde samenleven, en een fijne gemeenschap vormen.

Uiteraard heeft iedereen een eigen verantwoordelijkheid voor de stappen in zijn/haar leven, maar als iemand verkeerd bezig is, mag de gemeenschap niet weggijken. ‘Mensenkind, ik heb jou als wachter aangesteld’, uit de eerste lezing, is serieus bedoeld. Als iemand een splijtzwam is in de gemeenschap, en ik kijk alleen maar toe en doe niks, dan ben ik schuldig aan nalatigheid. Dat is de boodschap; maar de teneur van beide lezingen vandaag is uitdrukkelijk: laat de terechtwijzing dan zó zijn dat ze effect sorteert. Dat kan alleen, als die persoon voelt dat ze uit liefde gebeurt, en niet bedoeld is om te kleineren.

In het evangelie van vandaag spreekt Jezus dus over het leven van de gemeenschap en de daarin voorkomende spanningen, moeilijkheden en gevaren; dat is normaal, dat kan in elke gemeenschap gebeuren. En hoe we daarmee moeten omgaan; niet met de botte bijl, maar met tact, stap voor stap. Alles moet in het werk gesteld worden om de betreffende persoon erbij te houden. Natuurlijk heeft de gemeenschap het recht om rotte appels te verwijderen, maar dit mag pas in het uiterste geval. Trouwens als iemand elke poging van de gemeenschap afwijst, dan plaatst die persoon zichzelf erbuiten.

Iedereen moet erop uit zijn om de gemeenschap gezond te houden. Een situatie, die niet gezond is, mag niet doorzielen. Het zou wel eens kunnen blijken dat we vaak op dit punt falen, nalatig zijn, aan de zijkant blijven staan, weg kijken. Is het niet zo, dat wij vaak praten óver die ander, maar zelden praten mét hem/haar? Maar voordat ik tot een terechtwijzing overga, moet er eerst iets gebeuren in mijzelf. Want, ik kan pas vruchtbaar iemand op zijn/haar fout aanspreken, als ik eerst binnen in mijzelf alle negatieve gevoelens ten opzichte van die betreffende persoon heb opgeruimd. Is het misschien toeval dat die gedachte ook aan de orde komt in het interview met een van onze parochianen, dat deze maand in het parochieblad staat?

Een boeiend voorbeeld is ook Nelson Mandela. Hij heeft 27 jaar gevangen gezeten, vanwege zijn strijd tegen het apartheidsregiem in Zuid Afrika. Hij heeft er al die jaren in de stilte van zijn cel over nagedacht en geleerd, dat niemand alleen maar goed of slecht is. Hij heeft geleerd, dat elke mens, naast een donkere kant, ook iets goeds heeft; dat de ander vaak niet de persoon is die hij lijkt te zijn, maar in feite een beter mens is dan zijn gedrag laat zien. Toen hij na 27 jaar gevangenis als vrij man de poort uitwandelde, was Mandela een mooier mens geworden. Hij was niet meer dezelfde als toen hij er binnen ging. Hij trad naar buiten, open, vriendelijk en mild, boven bitterheid uitgestegen. Juist hij was in staat om het nieuwe Zuid Afrika te gaan leiden: blank en zwart mochten niet langer als vijanden, maar als broeders en zusters verder. Hij geloofde dat dit alleen maar kan, als je het goede in de ander wilt zien en weer naar boven haalt. Letterlijk zei hij: 'Het is goed om ervan uit te gaan dat de ander integer en eerlijk is; want als jij de mensen met wie je werkt zó benadert, kun je integriteit en eerlijkheid aantrekken; daar geloof ik in.'

Misschien zouden ook wij in onze tijd hier veel van kunnen leren. Wij leven in een multiculturele samenleving, een smeltkroes van culturen en nationaliteiten. Dat is een realiteit, die een uitdaging betekent voor ons allemaal vandaag. Wij dreigen echter uit elkaar gespeeld te worden als wij ons mee laten sleuren door kretologie, die de anderen neerzet als alleen maar slecht, als vijandig, als bedreiging: dé Moslims, dé Marokkanen, dé buitenlanders, allemaal gelukszoekers. Een positieve benadering à la Mandela is vruchtbaarder: ervan uitgaan dat de ander integer en eerlijk is. Ook wij willen als parochie een gemeenschap zijn die ertoe doet. Dat kan alleen maar, als wij in elkaar geloven, het goede in elkaar zien, elkaar niet de maat nemen. Ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is. Ieder vogeltje apart klinkt misschien als geschetter, maar met elkaar maken wij prachtige muziek. Daar geloof ik in. Amen.